

Budjettivaliokunta

2021/2252(INI)

17.5.2022

LAUSUNTO

budjettivaliokunnalta

kehitysvaliokunnalle

kehitysrahoituksen tulevasta eurooppalaisesta rahoitusrakenteesta
(2021/2252(INI))

Valmistelija (*): Angelika Winzig

(*): Valiokuntien yhteistyömenettely – työjärjestyksen 57 artikla

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Budjettivaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kehitysvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. panee merkille neuvoston päätelmät kehitysyhteistyön eurooppalaisen rahoitusrakenteen parantamisesta ja 24. maaliskuuta 2022 annetun komission etenemissuunnitelman eurooppalaisen kehitysrahoitusjärjestelmän parantamiseksi ja vuoden 2021 edistymiskertomuksen (COM(2022)0139); korostaa naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa (NDICI – Globaali Eurooppa), Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussan (EKKR+) ja ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn keskeistä roolia siinä, että luodaan strateginen kehys sekarahoitusta sekä investointien ja takuiden riskien vähentämistä varten ja mobilisoidaan varoja yksityiseltä sektorilta EU:n talousarvion tuella, erityisesti kun otetaan huomioon lisääntyvä geopoliittinen ja taloudellinen kilpailu;
2. korostaa, että kehitysrahoituksen eurooppalaisen rahoitusrakenteen olisi tuettava EU:n strategisia etuja ja edistettävä EU:n arvoja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan mukaisesti; korostaa, että EU:n ulkopuolella toteutettavien toimien, myös sekarahoitettujen hankkeiden, on oltava EU:n ulkopoliittisten tavoitteiden mukaisia ja edistettävä EU:n kehitystavoitteiden saavuttamista;
3. toteaa, että EU on maailman suurin avunantaja; korostaa, että on tarpeen lisätä EU:n kehitysyhteistyötoimien ja -hankkeiden näkyvyyttä ja tietoisuutta niistä; pitää valitettavana, että suurelle yleisölle ei tiedoteta riittävästi EU:n roolista paikallisyhteisöjen tukemisessa; kannustaa kaikkia osapuolia tehostamaan yhteisiä pyrkimyksiään tiedottaa yleisölle;
4. ottaa huomioon, että kehitysrahoituksen eurooppalaisen rahoitusrakenteen yhteydessä on neuvoston päätelmien hyväksymisen jälkeen tapahtunut edistystä ja parannuksia, mutta panee merkille, että nykytilannetta leimaa silti koordinoinnin puute, hajanaisuus, päällekkäisyys ja jatkuva kilpailu Euroopan investointipankin (EIP), Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankin (EBRD) ja eurooppalaisten kehitys- ja rahoituslaitosten välillä; kehottaa lisätoimiin, jotta nykyisestä järjestelmästä voidaan tehdä tehokkaampi, enemmän yhteistyöhön perustuva sekä kohdennetumpi siihen, että varmistetaan keskeisten kumppanien maantieteellistä, alakohtaista ja taloudellista asiantuntemusta hyödyntävien resurssien optimaalinen käyttö, EU:n veronmaksajien rahojen parempi tuotto ja voimakkaampi kehitysvaikutus;
5. suhtautuu myönteisesti neuvoston sitoumuksiin ohjata kehitysrahoituksen eurooppalaista rahoitusrakennetta kohti kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n, kestävän kehityksen tavoitteiden ja Pariisin sopimuksen tavoitteen saavuttamista, jotta ilmaston lämpeneminen voidaan rajoittaa 1,5 celsiusasteeseen; palauttaa mieliin NDICI – Globaali Eurooppa -välineen maailmanlaajuisen 30 prosentin ilmastomenotavoitteen sekä monivuotisessa rahoituskehityksessä vahvistetun tavoitteen käyttää biologiseen monimuotoisuuteen 7,5 prosenttia bkt:stä vuoteen 2024 mennessä ja kehottaa asettamaan etusijalle hankkeet, joilla voidaan saada aikaan sivuhyötyjä ja saavuttaa useita tavoitteita; kehottaa soveltamaan tiukasti ”ei merkittävää haittaa”

-periaatetta; pitää valitettavana, että komissio ei tee etenemissuunnitelmassaan täsmällisempiä sitoumuksia ilmastopolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi, ja odottaa, että puute korjataan tulevassa ohjelma-asiakirjassa; kehottaa kieltämään kaikki toimet, joilla rahoitetaan ilmastokriisiin myötävaikuttavia aloja, pääasiassa fossiilisten polttoaineiden teollisuutta;

6. toteaa, että kehitysrahoituksen eurooppalaisessa rahoitusrakenteessa olisi keskityttävä pääasiassa vähiten kehittyneisiin ja hauraisiin tai konflikteista kärsiviin maihin, joissa tarpeet ovat suurimmat, erityisesti Saharan eteläpuolisessa Afrikassa; muistuttaa kuitenkin, että huomattava osa investoinneista kanavoidaan Länsi-Balkanille sekä itäiselle ja eteläiselle naapurustolle, ja korostaa, että rahoitusta on myönnettävä uusiin haasteisiin vastaamiseksi ja uusien painopisteiden tukemiseksi näillä alueilla;
7. nostaa esiin sen, että Venäjän federaation laitton, provosoimaton ja perusteeton sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan on vaikuttanut merkittävästi kehitysyhteistyötä koskevaan toimintaympäristöön sekä taloudelliseen ja turvallisuustilanteeseen EU:ssa ja sen naapurustossa; kehottaa komissiota, Euroopan investointipankkia, Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankkia sekä eurooppalaisia kehitys- ja rahoituslaitoksia laatimaan toimintasuunnitelmia Ukrainan jälleenrakentamiseksi ja jälleenrakentamaan entistä parempaa ja vihreämpää ja siten, että noudatetaan osallistavampaa lähestymistapaa; toteaa lisäksi, että Venäjän sota Ukrainaa vastaan on nostanut energian ja elintarvikkeiden hintoja ja lisännyt humanitaarisen avun tarvetta erityisesti Saharan eteläpuolisessa Afrikassa; korostaa, että näihin ennakoimattomiin olosuhteisiin vastaamiseksi tarvitaan kiireellisesti lisärahoitusta, myös NDICI – Globaali Eurooppa -joustovaran kautta;
8. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita, Euroopan investointipankkia, Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankkia sekä eurooppalaisia kehitys- ja rahoituslaitoksia vahvistamaan yhteistyötään Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussan avoimen rakenteen puitteissa noudattamalla Team Europe -lähestymistapaa; korostaa, että on lisättävä erikoistumista ja työnjakoa, jotta voidaan varmistaa synergiat ja täydentävyys;
9. korostaa, että tulevan rahoitusrakenteen olisi oltava avoin ja yhteistyöhön perustuva ja sen olisi mahdollistettava kaikkien kiinnostuneiden kehitysrahoitusalan toimijoiden osallistuminen, mukaan lukien pienet ja keskisuuret toimijat sekä EU:n ulkopuoliset kehitys pankit ja sidosryhmät; kehottaa tässä yhteydessä luomaan vakaat ja tasapuoliset toimintaedellytykset Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussan hallinnossa ja EU:n varojen saatavuudessa, myös kehittämällä valmiuksia ja tukemalla pienempiä kehitys pankkeja ja rahoituslaitoksia, sillä tämä on olennaisen tärkeää eurooppalaisten kehitys- ja rahoituslaitosten hedelmällisen yhteistyön kannalta; korostaa, että nykyisestä hankekohtaisesta lähestymistavasta on siirryttävä alakohtaiseen ohjelmasuunnitteluun, jossa ovat alusta alkaen mukana kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, myös yksityinen sektori ja kansalaisyhteiskunta, jotta voidaan lisätä avoimuutta, vipuvaikutusta ja vaikutusta;
10. korostaa, että tarvitaan paikallista omavastuullisuutta sekä yhteistyöhön perustuva ja osallistava lähestymistapa ja että niitä olisi tuettava vahvalla kehyksellä sidosryhmien ja edunsaajien järjestelmällistä paikallista kuulemistä varten, jotta saadaan aikaan kestävä kehitysvaikutus; pyytää komissiota arvioimaan, miten sidosryhmien ja edunsaajien

järjestelmällistä paikallista kuulemista koskevaa kehystä voitaisiin edelleen parantaa;

11. vahvistaa Euroopan investointipankin etuoikeutetun aseman EU:n investointiyksikkönä ja panee merkille Euroopan investointipankkiin äskettäin perustetun kehitysrahoitukseen erikoistuneen osaston (EIB Global); korostaa, että paikallinen läsnäolo on avain rahoitustoimien onnistumiseen, ja kehottaa Euroopan investointipankkia hyödyntämään Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankin esimerkkiä ja vahvistamaan läsnäoloaan kentällä ottamalla palvelukseen paikallisia työntekijöitä sekä ympäristöön, ihmisoikeuksiin ja sosiaaliseen huolellisuusveloitteeseen erikoistunutta henkilöstöä ja hyödyntämään samalla mahdollisia synergioita EU:n valtuuskuntien, Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankin ja muiden eurooppalaisten kehitys- ja rahoituslaitosten kanssa; odottaa, että tämä uusi rakenne ja sen neuvoa-antava lautakunta ovat täysin avoimia, mukaan lukien asiakirjojen ennakoiva julkaiseminen, ja varmistavat säännöllisen avoimen vuoropuhelun sidosryhmien ja erityisesti kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa;
12. korostaa, että komissiolta tarvitaan vahvempaa ja selkeämpää toimintapoliittista ohjausta ja poliittista opastusta kehitysrahoituksen eurooppalaisen rahoitusrakenteen täytäntöönpanossa ja että Länsi-Balkanin investointikehityksen on toimittava mahdollisena mallina tässä suhteessa; korostaa asianmukaisen riskinhallintakehityksen sekä kehitysyhteistyön rahoitusvälineiden täytäntöönpanon tehokkaan hallinnoinnin ja valvonnan merkitystä; kehottaa komissiota käyttämään tehokkaammin pankkialan asiantuntemusta koskevia nykyisiä resurssejaan sekä taloudellisia ja teknisiä valmiuksia; panee merkille komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon kohtaamat hallinnolliset haasteet ja kehottaa komissiota arvioimaan, onko käytettävissä riittävästi resursseja ja asiantuntemusta, jotta voidaan tehokkaasti tehdä yhteistyötä kehitys- ja rahoituslaitosten kanssa sekä valvoa takuita ja monimutkaisia sekarahoitusvälineitä;
13. panee merkille komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon esittämän Global Gateway -aloitteen ja korostaa, että sen olisi oltava johdonmukainen kehitysrahoituksen eurooppalaisen rahoitusrakenteen kanssa; pyytää välittömiä ja kattavia tietoja Global Gateway -aloitteen rahoituksesta ja toteaa, että aloite perustuu pitkälti ajatukseen varojen vivuttamisesta EU:n talousarvion ulkopuolelta ja että asiaan liittyvien talousarviotakuiden arvo sekä aloitteelle ilmoitetun 750 miljoonan euron lisärahoituksen alkuperä ja tarkoitus ovat epäselviä; toistaa, että NDICI – Globaali Eurooppa -välineen uusia haasteita ja painopisteitä koskevaa joustovara ei sovellu Global Gateway -aloitteeseen;
14. toteaa, että on tärkeää kannustaa riskialttiimpiin investointeihin haastavammissa kehitysympäristöissä, kuten hauraissa tai konflikteista kärsivissä maissa, ja alipalveluilla aloilla, kuten ilmaston, biologisen monimuotoisuuden, koulutuksen ja terveydenhuollon aloilla; korostaa samalla, että on minimoitava kaikki EU:n talousarvioon liittyvät riskit, kuten EU:n talousarviotakuiden kasvava kysyntä, ja säilytettävä Euroopan investointipankin korkea luottoluokitus;
15. korostaa yksityisen sektorin mobilisoinnin merkitystä kehityshaasteisiin vastaamisessa; pitää sekarahoitusta yhtenä vaihtoehtona kehitysyhteistyön rahoitusvälineistössä ja toteaa, että sillä voitaisiin täydentää julkisia investointeja tilanteessa, jossa

talousarvioon kohdistuu rajoituksia; muistuttaa, että sen olisi noudatettava täydentävyyden periaatetta; kehottaa rajoittamaan sekarahoitustoimet aloille, joilla ne voivat tuoda lisäarvoa paikalliselle taloudelle, ja kehottaa tekemään huolellisia arviointeja erityisesti vähiten kehittyneitä maita rahoitettaessa, jotta voidaan rajoittaa velkataakkaa, turvata keskeiset julkiset palvelut, kuten terveydenhuolto, koulutus ja sosiaalinen suojele, eikä lisätä olemassa olevaa eriarvoisuutta; toteaa, että avustuksiin painottuvalla avulla on edelleen merkitystä näissä tilanteissa; katsoo, että sekarahoitusta koskevat säännöt olisi vahvistettava erilaisten kehitystilanteiden mukaan, mikä mahdollistaa joustavuuden rahoituksen osien tasapainossa; odottaa Euroopan investointipankin, Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankin sekä muiden eurooppalaisten kehitys- ja rahoituslaitosten varmistavan, että kaikki hankkeet ja erityisesti sekarahoitetut hankkeet edistävät EU:n kehitystavoitteiden saavuttamista, vähiten kehittyneitä maita koskevat tavoitteet mukaan luettuina;

16. vahvistaa, että kaikkien täytäntöönpanokumppaneiden ja rahoituksen välittäjien, jotka osallistuvat EU:n takuisiin liittyviin tai EU:n talousarviosta rahoitettuihin hankkeisiin, on noudatettava täysimääräisesti EU:n sosiaalisia, ympäristöön, verotukseen, avoimuuteen sekä petosten ja korruption torjuntaan liittyviä normeja, toimintapolitiikkoja, sääntöjä ja menettelyjä; kehottaa komissiota arvioimaan ja seuraamaan näitä näkökohtia sekä talousarviotakuiden riittävyttä ja raportoimaan niistä, myös maakohtaisissa riskinarvioinneissa; korostaa, että on lisättävä avoimuutta lopullisista edunsaajista;
17. korostaa, että on parannettava nykyisen kehyksen, myös ohjelmasuunnittelu- ja raportointiprosessien, avoimuutta ja lisättävä parlamentin osallistumista, jotta voidaan lisätä demokraattista vastuuvollisuutta ja valvontaa; muistuttaa, että Euroopan komission, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ja Euroopan investointipankin 15. marraskuuta 2021 tekemä kolmikantasopimus antaa tilintarkastustuomioistuimelle oikeuden tutustua kaikkiin tietoihin, jotka liittyvät EU:n talousarviosta tehtyihin takauksiin; kehottaa tilintarkastustuomioistuinta valvomaan täysimääräisesti toimia, joilla on takauksia EU:n talousarviosta, ja raportoimaan niistä säännöllisesti ja korjaamaan mahdolliset puutteet sen työskentelymenetelmissä, jotka nykyään estävät tämän; korostaa, että Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussasta ja Team Europe -lähestymistavasta on tärkeää tehdä hyvissä ajoin riippumaton arviointi, jotta voidaan arvioida niiden tehokkuutta, tuloksellisuutta ja kehitysvaikutuksia; korostaa tarvetta varmistaa, että Euroopan kestävän kehityksen rahasto plus helpottaa tiedon saamista ala- ja aluekohtaisiin hankkeisiin liittyvistä parhaista käytännöistä;
18. kehottaa komissiota ja kehitysrahoituksen eurooppalaisen rahoitusrakenteen toimielimiä edistämään hankintamenettelyjensä avoimuutta; muistuttaa, että EU:n yritysten olisi voitava kilpailla tasapuolisissa olosuhteissa EU:n ulkopuolisiin maihin sijoittautuneiden yritysten kanssa;
19. korostaa, että merkityksellisten, johdonmukaisten ja vertailukelpoisten tietojen hankkiminen oikea-aikaisesti on olennaisen tärkeää, jotta voidaan mitata edistymistä ja todellisia tuloksia, sekä sen määrittämiseksi, onko EU:n kehitysrahoitus ollut vaikuttavaa ja muuta rahoitusta täydentävää; pitää valitettavana, että Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussaa varten ei ole yhtenäistä raportointi- ja tulostenmittauskehystä, joka sisältäisi vertailukelpoisia indikaattoreita; kannustaa

komissiota kehittämään tällaisen kehyksen, jotta tulosten hallinta voitaisiin yhdenmukaistaa; kehottaa komissiota tiedottamaan parlamentille tämän kehyksen sisällöstä ja täytäntöönpanosta;

20. odottaa mielenkiinnolla tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomusta kehitysohjelmien suunnittelusta, jossa arvioidaan, onko EU:n kehitysapu vuosiksi 2021–2027 jaettu tarkasti määritellyn strategian mukaisesti; korostaa, että on tärkeää arvioida sekarahoituksen täydentävyyttä, jotta voidaan määrittää sekarahoitusvälineiden tehokkuus kehitystulosten ja EU:n arvoihin perustuvien toimintapoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa; kehottaa tilintarkastustuomioistuinta harkitsemaan tällaisen arvioinnin tekemistä;
21. palauttaa mieliin EU:n maailmanlaajuisen sitoumuksen puolustaa ja edistää ihmisoikeuksia, jotka ovat jakamattomia, yleismaailmallisia ja toisistaan riippuvaisia; odottaa, että kaikki osapuolet kunnioittavat täysimääräisesti ihmisoikeuksien suojelua tai menettelyjä ihmisoikeusloukkausten estämiseksi, koska muun muassa parlamentti on kehottanut tähän toistuvasti;
22. korostaa, että sukupuolittietoiset investoinnit, joihin naiset osallistuvat, lisäävät kehitysyhteistyöpolitiikan tehokkuutta ja kestävyttä; kehottaa komissiota, Euroopan investointipankkia, Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankkia ja Euroopan kehitysrahoituslaitoksia varmistamaan, että niiden neuvonta-apua ja teknistä apua antavilla ryhmillä on valmiudet sukupuolten tasa-arvon ja osallistavan kehityksen edistämiseen, erityisesti palkkaamalla sukupuoliasiantuntijoita;
23. kehottaa kehitysrahoituksen eurooppalaista rahoitusrakennetta edistämään kolmannen sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan EU:n toimintasuunnitelman täysimääräistä täytäntöönpanoa; palauttaa mieliin vähintään 85 prosentin tavoitteen toimille, joiden pääasiallisena tai merkittävänä tavoitteena on sukupuolten tasa-arvo ja joista vähintään 5 prosentissa sukupuolten tasa-arvon sekä naisten ja tyttöjen oikeuksien ja voimaannuttamisen olisi oltava päätavoite; kehottaa velvoittamaan kaikki kehitysrahoituksen eurooppalaisen rahoitusrakenteen toimet keräämään sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja ja tekemään sukupuolivaikutuksista sekä ennakko- että jälkiarvioinnin.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	17.5.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 34 -: 2 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Rasmus Andresen, Robert Biedroń, Anna Bonfrisco, Olivier Chastel, Lefteris Christoforou, David Cormand, Andor Deli, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Vlad Gheorghe, Valentino Grant, Francisco Guerreiro, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Moritz Körner, Joachim Kuhs, Zbigniew Kuźmiuk, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Silvia Modig, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Andrey Novakov, Dimitrios Papadimoulis, Karlo Ressler, Bogdan Rzońca, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds, Nils Ušakovs, Johan Van Overtveldt, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Jan Olbrycht

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

34	+
ECR	Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca, Johan Van Overtveldt
NI	Andor Deli
PPE	Lefteris Christoforou, José Manuel Fernandes, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Karlo Ressler, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Renew	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Moritz Körner, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds
S&D	Robert Biedroń, Eider Gardiazabal Rubial, Eero Heinäluoma, Pierre Larrousurou, Camilla Laureti, Margarida Marques, Victor Negrescu, Nils Ušakovs
The Left	Silvia Modig, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	Rasmus Andresen, David Cormand, Francisco Guerreiro

2	-
ID	Joachim Kuhs
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos

2	0
ID	Anna Bonfrisco, Valentino Grant

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää